

עפ"ת 48348/11/13 - אלכסנדר פשצנקו נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 13-11-48348 פשצנקו נ' מדינת ישראל

בפני כב' השופט יהיאל ליפשיץ
מעורער אלכסנדר פשצנקו
נגד מדינת ישראל
משיב

פסק דין

כללי

- לפני עורך על החלטתו של בית המשפט ל汰בורה בחיפה, אשר ניתנה ביום 23.10.13 על ידי כב' השופט בנג'ו בתיק פ"ל 10-11-5447 (להלן: **התיק שבפנינו**) לעניין תחילת מנין תקופת הפסילה שהוטלה על המערער.
- לוח הזמנים הרלוונטי לענייננו:

2.1. בתאריך **3.3.11** הקבע המערער את רישומו במסגרת הליך פסילה עד תום ההליכים בבית המשפט לתאבורה בחיפה בתיק תת"ע 10-07-1000 (להלן: **תיק הפסילה**).

2.2. בתאריך **2.6.11**, גזר על המערער בית משפט ל汰בורה בחיפה במהלך שבועינו 30 חודשי פסילה בפועל, 6 חודשים מאסר על תנאי לשושם שנים וכנס בסך של 800 ₪, וזאת לאחר שהמערער הorschע בעבירות של נהייה בזמן פסילה וכן נהייה ללא פוליסט בטוח בתוקף. כאמור לעיל, מדובר היה 3 חודשים לאחר שהמערער נפסל עד תום ההליכים במסגרת תיק הפסילה.

2.3. ביום **17.1.12** נגזר דין של המערער במסגרת תיק הפסילה, והוא נדון, בין היתר, לעונש פסילה בפועל לתקופה של 30 חודשים בפועל החל מיום **3.3.11** (מועד פסילתו עד תום ההליכים בתיק הפסילה).

3. ביום **22.10.13** הגיע המערער לבית המשפט ל汰بورה בחיפה (בתיק שבפנינו) בקשה לקבוע את מועד תחילת מנינה של תקופת הפסילה בתיק שבפנינו הוא מיום **2.6.11**. בקשה זו נדחתה ביום 23.10.13 ומכאן העורך שלפנינו.

עמוד 1

טענות הצדדים

4. ב"כ המערער הפנה להוראות סעיף 42 (א) **לפקודת התעבורה**, התשכ"א- 1961 (להלן: **פקודת התעבורה**) וטען כי סעיף זה, הקובע עקרון של "הצטברות פסילות", אינו מתייחס לקרה שבפנינו אלא לקרה של פסילה המוטלת במצב בו פסילה קודמת (בתיק אחר) טרם נסתימה. ואולם, במרקנו - כך נטען - במועד מתן גזר הדין בתיק שבפנינו לא נדון המערער לפסילה קודמת אלא "רק" נפסל במסגרת הליך פסילה עד תום ההלכים, וממילא הפסילה הסופית במסגרת תיק הפסילה הוטלה במועד מאוחר יותר לפסילה בתיקינו. משכך, לשיטתו, הפסילות שהוטלו בתיק דין ובתיק הפסילה עד תום צירכות להיות חופפות.

בנוסף, טען המערער כי שגה בית משפט קמא שעה שקבע עליו להפקיד בתיקינו תצהיר כתחליף רישון נהגנה בכדי שיחל מנין תקופת הפסילה, שכן במועד מתן גזר הדין בתיקינו המערער כבר הפקיד את רישונו בנסיבות בית המשפט לתעבורה בחיפה, וזאת במסגרת תיק הפסילה. משכך לא הייתה מוטלת עליו חובה להפקיד תחליף רישון באוותה מזכירות של אותו בית משפט.

הוסיף המערער וטען, כי רע"פ 10/8317 **כהן ג' מ"י** (להלן: **פסק"ד כהן**) עליו הסתמך בית המשפט קמא בהחלטתו מתאריך 23.10.13, מתייחס לקרה בו גזר דין ניתנו בבתי משפט שנתיים דבר שלא מתקיים בעניינו, בו גזר דין ניתנו באותו בית משפט - בית המשפט לתעבורה בחיפה.

עוד הפנה המערער לתקנה 557 (ה) לתקנות התעבורה, התשכ"א- 1961 (להלן: **תקנות התעבורה**), הקובעת כי במקרה של שתי פסילות יש להפקיד אישור הפקדה (ולא תצהיר), שניתנת בתיק האחד, בבית המשפט האخر שהטייל פסילה נוספת, ואיilo בעניינו עסוקין באותו בית משפט וכמובן שבאותה מזכירות, ولكن לא היה מקום להמציא אישור חדש בעניין. בהקשר זה, וכתמייה בטענותו, הפנה המערער לאישור הפקדה (נספח ז' להודעת הערעור) שהופק, לטענותו, באופן אוטומטי בתאריך 3.10.13.

5. מנגד, התנגדה המשיבה והפנתה לחקיקה רלוונטית ולהלכה הנהוגת לפיהן נהג שרישונו נפסל ח"ב להפקידו תצהיר או אישור הפקדה, גם אם קיימ תיק קודם או מקבל בו אשר גם במסגרת הוטלה פסילה.

המשיבה הפנתה לתקלית העומדת מאחוריו הדרישה להפקדת רישון הנהוגה שהינה תכלית חינוכית וזה מקבלת משנה תוקף שעה שעסוקין במערער שלחובתו עומדות הרשות בעבירות תעבורה רבות. מעבר לכך צינה המשיבה תכלית נוספת בחובת הפקדה היא תכלית של פיקוח ומעקב לעיל אחר הפסילות המוטלות בבתי המשפט השונים.

בנוסף, טענה המשיבה כי קבלת טענות המערער יביא לחיפוי מלאה כמעט של תקופות הפסילה, וזאת בניגוד לכלל של הצטברות תקופות פסילה.

דין והחלטה

6. לאחר שבחןתי את טענות הצדדים הגעתו למסקנה כי דין הערעור להדחות.
7. הנימוק הראשון לדחית הערעור נבע מתחית גזר דין של בהמ"ש קמא בתיקנו, שם צינה ההוראה הבאה: **"על הנאשם להוכיח תצהיר חלף רישון נהיגת הויל אין ברשותו רישון נהיגת"**. כנסיאל בא כוחו של הנאשם מדו"ע מרשו לא נהג לפני הוראותיו המפורשות של בית המשפט קמא השיב: **"ה הנאשם היה מייצג באותו עת והוא לא עשה זאת מאחר והוא בקיין בסדרי הדיון. יחד עם זאת באותה עת לא הייתה חובה להציג תצהיר, הייתה תקנה 557 ה' שהיתה בתוקף עוד לפני גזר דין, כך שלא היה צריך באותו תצהיר"** (ראה שורות 13-16 לפירוטוקול מיום 23.12.13).

למעשה, טוען המערער כי גם אם לא מילא אחר הוראותיו המפורשות של בהמ"ש, הרי שמילכתילה מדובר היה בהוראה שאינה עומדת, לכל הפחות, בהוראת התקנות. בהמשך, אראה כי מדובר בהוראה מחובבת הדין ומעבר לנדרש אפנאה בהקשר זה, בשינויים המחייבים, לרע"פ 2990/11 פלוני ב' מ"י (18.4.11) שם גם הודעה לנאשם חובת הפקדת הרישון זהה התעלם ממנו, וכך צוין שם: **"יתריה מכך, אף בסוגיה הפרטנית ברצוני להציג כי בית המשפט לעבורה ציין באופן מפורש בסוף גזר דין בשנת 2007 כי "תוקף הפסילה מהיום, אך תחשוב רק מיום הפקדת רישון הנהיגת או התצהיר בדבר העדר רישון נהיגת נהיגת וסתיבות לכך בנסיבות בית המשפט"** (עמ' 2 שורות 16-17). מכאן שבית המשפט הודיע לבקשתו באופן ברור כי הפסילה תהחשב מיום הפקדת הרישון או תחליף הפקדה בנסיבות בית המשפט. מכאן שאין לבקשתו להלן אלא על עצמו, על כך שהuttleם מדבריו המפורשים של בית המשפט לעבורה בדבר דן ההפקדה או תחליף וממועד חשיבות הפסילה. אודה, שקיים מאי נחת מסויימת מהסיטואציה בה מצוי המבקש אולם האחריות למציאת תחליף הפקדה, קרי התצהיר בדבר העדר הרישון, הייתה מוטלת על כתפיו, ובית המשפט לעבורה כתוב זאת מפורשת". (ההדגשה אינה במקור - י.ל.). כמובן, המערער התעלם מהוראותיו המפורשות של בית משפט קמא באשר לחובת הפקדה, התיחס אליה כהמלצת גרידא ולכן אין לו להלן אלא על עצמו.

8. גם לגופם של דברים יש מקום לדחות את טענות המערער, כמפורט להלן.

המסגרת הנורמטיבית

9. על עניינו חולשות ארבע הוראות דין (ההדגשות להלן אינן במקור י.ל.):
- 9.1. סעיף 42 לפיקודת התעבורה קובע כך:

"(א) פסילה שהטייל בית משפט מקבל או מהחזקך רשיון נהיגת לפי פקודה זו תחול ביום מתן גזר דין אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת.

(ב) הוטלה פסילה על מי שנדון לפסילה במשפט קודם אשר תקופתה טרם נסתיימה, תהיה הפסילה שהוטלה כאמור מعتبرת לקודמתה ותקופתה תחל בתום הפסילה הקודמת.

(ג) בчисוב תקופת הפסילה לא יבואו במנין -

(1) התקופה שחלפה עד מסירת הרשיון לרשות שנקבעה לכך בתקנות ובדרן שנקבעה;

(2) תקופה שבה נשא בעל הרשיון עונש מאסר על העבירה שבגללה נפלל כאמור".

9.2. סעיף 61 משלים את סעיף 42 לפקודת התעבורה, וקובע כדלקמן:

"(א) הורשע בעל רשיון נהיגה על עבירות תעבורה או על עבירה לפי דין אחר הנובעת מנהיגת רכב, או שהוא נפלל מהחזיק רשיון או שהותנו בו תנאים לפי פקודה זו, חייב הוא להמציא את הרשיון לרשות הנקבעה בתקנות תוך התקופה שנקבעה בהן.

(ב) הנהל בדבר רישום וטיפול ברשיון כאמור בסעיף קטן (א) יקבע בתקנות.

(ג) האמור בסעיף זה יחול גם על בעל רשיון רכב שנפלל מהחזיק בו ועל רשיון כזה.

9.3. מחוקק המשנה התקין תקנות המסדירות, מנהלית, את דרכי מסירת (הפקדת) הרשיון לרשות שנקבעה לכך. תקנה 556 לתקנות התעבורה קובעת כך:

"(א) נפלל בעל רשיון נהיגה על ידי בית משפט מהחזיק ברשיונו, ימצא בעל הרשיון את רשיון הנהיגה שלו לאותו בית המשפט שהורה על פסילתו מיד לאחר שהודיע לו על הפסילה; אם שוכנע בית המשפט שהרשון אינו בידי בעלי אותה שעה ימציאו בעל הרשיון, תוך התקופה שקבע בית המשפט, לאחר שנייתה ערבות להמצאת הרשיון ובתנאים שקבע בית המשפט".

9.4. ובסעיפים א-ד לתקנה 557 לתקנות התעבורה נקבע כך:

(א) הודיע לבעל הרשיון על פסילת רשיונו או על התלייתו על ידי בית המשפט או לפי צו של קצין משטרה או לפי החלטה של רשות הרישוי, לפי העניין, ימצא את רשיונו כאמור בחלק זה אף אם רשיונו אינו בר-תוקף אותה שעה.

(ב) הוכח על פי תצהיר לפי פקודת הראות [נוסח חדש], תשל"א-1971, לモזכיר של בית

המשפט שהרשיע בעל רשות נהיגה, או לקצין משטרת או לרשות הרישוי, לפי העניין, כי רשיונו של בעל רשות נהיגה שנפסל כאמור בחלק זה אבד ואין בידו כל עותק של הרישון, יתחיל מירוץ תקופת הפסילה מיום שהומצאה ההצהרה לרשות שהטילה אותה.

(ג) מצא בעל הרישון את הרישון שאבד ימציאו מיד לבית המשפט, לקצין משטרת או לרשות הרישוי שהחליטה על הפסילה".

10. בפסק"ד כהן קבע בית המשפט כי החובה המוטלת על מי שנגזר עליו עונש פסילה להפקיד את רישיונו בבית המשפט, שהורה על פסילתו, היא חובה שאינה מתבטלת אף בשל העובדה שהפקיד את הרישון קודם לכן בבית משפט אחר ובhallיך אחר והוא ממשיכה ללחות אותו ולחול עליו גם בכל הנוגע לפסילה הנוספת. אצ"נ כי בקשה לקיום דין נוסף בסוגה זו נדחתה (דנ"פ 1423/11 מאיר כהן נ' מ"י, 6.3.11).

11. בפסק"ד כהן ובפסק"ד אין אחרים, נקרא המחוקק ומחוקק המשנה להשלים את החסר ולהבהיר באופן מוצבים נדרש מי שכבר נפסל מהחזיק רישיון נהיגה להמציא על כך תצהיר חלף רישויון, שכן מושן התקנות לא היה ברור מה הדיון כאשר למשל הרישון כבר הופקד בידי המשטרת או בידי בית המשפט, במסגרת פסילה אחרת. ואכן, בתאריך 30.3.11 תקונה 557 לתקנות התעבורה והוסף לה בין היתר סעיף ה' הקובע כך: "המציא בעל הרישון לרשות לפי חלק זה, וחלה עליו, בשל פסילה אחרת, חובה להמציאו פעם נוספת לרשות לפי חלק זה, ימציא לה אישור על ההמצאה הקודמת, שננתנה לו הרשות שלא המציא את הרישון, ומירוץ תקופת הפסילה הנוספת לא יתחיל לפני פני שהמציא את האישור כאמור".

תיקון זה מבehler את החשובות שהעניק מחוקק המשנה לעמידה בחובת הפקדה בידי הרשות הרלוונטיות **בכל תיק ותיק** בו נגזרת פסילה על בעל רישון.

וראה לעניין זה הדברים שנאמרו בפרוטוקול ועדת הכלכלה של הכנסת שDNA בתקנה 557 (ה): "השאלה הייתה האם הוא צריך בכלל לעשות משהו ואולי מבחינת מדיניות רצואה הוא לא צריך לעשות דבר. השופט לוי אומר: נכון ולשוב לדריש מנאשם צזה שישוב וימלא אחר הוראות הפקדה הקבועות בתקנה 557 בכל פעם שיורשע מחדש. שיבצע תהליך שבו הוא מקבל על עצמו את הפסילה, שהוא מודע לפסילה והוא מתחילה לרצאות אותה. אין להתחילה לרצאות עונש במחදל, באירוע. אדם צריך כשהוא מבצע עונש, הוא משלם קנס, הוא מתיצב למעצר, הוא מתיצב לעבודות שירות, שיפקיד, שיעשה משהו פוזיטיבי שבו הוא אומר שהוא מתחילה לרצאות עונש. لكن אנחנו מבקשים שבמצב בו הרישון מופקד, הוא יפקיד את אישור הפקודה. לא שיויציא את הרישון, אני לא רוצה שיקבל בחזרה את הרישון כי נוח לי המצב אבל שיפקיד את אישור הפקודה ובזה אני יודעת שהוא אישר את הפסילה" (פרוטוקול ישיבה מס' 469 של ועדת הכלכלה, הכנסת ה- 18 (27.2.2011), ./http://oknesset.org/committee/meeting/3913

12. זאת ועוד, בית המשפט הביע עמדתו לא פעם כי במקרים של פסילת רישוין נהיגה, יש להקפיד הקפדה יתרה על קיומן של הוראות פקודת התעבורה והתקנות לפיה. דרישת הפקודה או תחליפה איננה בעלת אופי טכני בלבד וטמוןות בה מספר תכליות: תכליות חינוכית-פסיכולוגיות להפנמת האיסור החל על נהיגה בתקופת הפסילה; תכליות אדמיניסטרטיבית שתאפשר למרכז לדוח לרשויות הרישוי על הפסילה באופן תקין; ומונעת מצב של שימוש ברישוין לאחר שנספל, שכן בכך קיימת מנעה פיזית מלהשתמש ברישוין.

ובבש"פ 2199/03 רון מאיר נ' מ"י, (מ 8.4.03 נאמר כך: "תכליתו של ההסדר הנוגע לחובת הפקדת רישוין בבית המשפט כתנאי לתחילת מירוץ תקופת הפסילה נהירה על פניה. חובת הפקודה של רישוין שנפל מחייבת לבעל הרישוין את עובדת כניסה לתוקף של הפסילה ואת משמעותה המלאה והמוחשית של פסילה זו. שוב אין בידו תעודת רישוין ואין ברשותו מסמך המותר לו לנוהג. להעדר תעודת הרישוין ברשות הנאשם ישנה משמעות חינוכית ופסיכולוגית העשויה לתרום להפנמת איסור הנהיגה עד לריצויו מלאה תקופת הפסילה. רצינול זה ישם הן לגבי רישוין תקף והן לגבי רישוין שתוקפו פקע. שנית, הפקדת רישוין כאמור מקטינה את החשש מפני עשיית שימוש לרעה בתעודת הרישוין בעת הפסילה. לגבי רישוין תקף היא מקטינה חשש כי הנהיג יציג אותו בפני גורם מוסמך בלי שהוא ידע על דבר הפסילה. לגבי רישוין שאינו תקף, היא מקטינה חשש מפני אפשרות זיהוף ומצג שווה. רצינול זה העומד ברקע הסדר הפקודה אינו חל מקום שהרישוין אבד, ולכך נמצא הסדר חלופי המשרת את המטרה הראשונה של הפקודה בדמות הצהרה על האובדן...")

עוד ראה בהקשר זה את האמור בرع"פ 4446/04, 5217/05, 5218/05 ביטון ואח' נ' מ"י (6.10.05).

13. טוען המערער כי במקרים שתוארו לעיל הינם במקרים בהם הוטלה פסילה לאחר פסילה; ובמקרה דן הוטלה פסילה לאחר פסילה עד תום ההליכים. لكن, לשיטתו, הדין אינו מחייב להקפיד באופן אקטיבי את רישוינו (או תחליף הפקדה במקומו). סבורני, כי המסקנה הנובעת במקרים הינה הפוכה, ודוקא מדגישה את חשיבות הפקודה בכל פסילה (אם פסילה "רגילה" ואם פסילה עד תום ההליכים) - פסילה עד תום ההליכים, מטבעה, הינה זמנית ואף עשויה להתבטל עם שינוי נסיבות והתפתחויות ראייתיות ואחרות הנוגעות להליך העיקרי. لكن, אם מי שנדון לפסילה אינו מפקיד תצהיר, למורת שהוא כבר פסול עד תום ההליכים, הדבר עשוי להוביל למצב בו הפסילה עד תום ההליכים כבר בוטלה, בעוד אין כל הפקודה של רישוינו (ולכל הפחות לא בטיק ה"מתאים").

14. המערער הוסיף וטען כי מאחר והפקיד את רישוינו בנסיבות בית המשפט ל痼ירה בחיפה במסגרת תיק הפסילה עד תום ההליכים ומודובר באותו בית משפט שאף דן אותו בתיקנו - די בכך כדי לעונת על דרישת תקנה 557 (ה) לתקנות התעבורה. אולם, טענה זו אינה עולה בקנה אחד עם לשון הפקודה והתקנות וכן עם פסיקת בית המשפט העליון בעניין חובת הפקדת הרישוין והרצionarioאים העומדים מאחוריה, כפי שפורטו לעיל. ודוק, גם אם עסקין בשתי פסילות בשני ההליכים שונים באותו בית משפט ובאותה מזיכרות, יש להמציא אישור הפקדה, שכן הפקודה צריכה להתבצע בכל תיק ותיק. כפי שהבהירתי לעיל, הכלל נכון בтир שאות שעה שהפסילה הקודמת הינה "רק" פסילה עד תום ההליכים שנייה פסילה שאינה חלוצה וכיולה להתבטל

עלקב שינוי נסיבות. העובדה שתתי הפסילות ניתנו באותו בית משפט אין בה כדי לשנות את הוראות החוק והפסיקת המטילות על הנאשם את חובת ההפקדה ואין בה כדי ל"גLEGAL" לידי המזיכרות חובת הנפקת אישור זה או אחר או איתור אישור שהופקד במסגרתו של תיק אחר. לעניין אישור ההפקדה שצורף להודעתה הערעור (נספח ז') - לא ברור מה הוביל את המערער לטעון כי מדובר באישור שיצא באופן "אוטומטי". האישור נשא את תאריך 3.10.13 ודומה שלו היה יוצא באופן אוטומטי, כנطען, היה נשא את התאריך העוקב לתאריך בו פקע תוקפו של האישור הקודם. מכל מקום גם אם אניichi כי אכן אישור זה יצא באופן אוטומטי אין בכך כדי לשנות את מסקנתו בדבר חובת ההפקדה המוטלת על המערער, חובה אותה לא מילא.

15. סוף דבר, אני מורה על דוחית הערעור. יחד עם זאת, בהתאם להסכמה המדינה בדיון מיום 23.12.13 אני קובע כי תקופת הפסילה של הנאשם בתיק דן תחשב מיום **4.9.13**.

16. המזיכרות תשלח עותק מפסק הדין לצדים. כתובתו של ב"כ המערער: רח' רוגzin 3 ת.ד 6584 אשדוד.

ניתן היום, ב' שבט תשע"ד, 30 ינואר 2014, בהעדר הצדדים.